

BIBLIOTHEEKBELEID 2023-2026

en een nieuwe uitvoeringsovereenkomst met BZOF

Gemeente Opsterland en stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân (BZOF) hebben samengewerkt aan herziening van de bestaande subsidieovereenkomst. Tegelijkertijd is BZOF bezig om het eigen beleidsplan te evalueren en een nieuw meerjarenbeleidsplan voor de periode 2023-2026 op te stellen. Die twee sporen komen in 2022 bij elkaar, zodat we in 2023 alle beleidszaken met de bibliotheek weer in beeld hebben.

De moderne bibliotheek

Het nieuwe bibliotheekbeleid willen we anders insteken dan voorheen. Naast dat BZOF haar kernfuncties (o.a. uitleen van boeken) vervult, willen we in het nieuwe beleid meer koppelingen maken met maatschappelijke opgaven.

Op grond van de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob 2015) zijn de 5 kernfuncties van de bibliotheek:

- a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- d. organiseren van ontmoeting en debat;
- e. laten kennis maken met kunst en cultuur.

Na de evaluatie van de Wsob in 2020 en de vaststelling van het Convenant 2020 werken bibliotheken aan 3 maatschappelijke opgaven:

- Bijdragen aan een geletterde samenleving: bevorderen geletterdheid en leesplezier
- Participatie in de (informatie)samenleving: digitale inclusie/digitaal burgerschap
- Leven lang ontwikkelen: blijvende inzetbaarheid en persoonlijke ontwikkeling

De vertaling van de maatschappelijke opgaven naar het beleid van BZOF wordt in overleg vormgegeven in de volgende subcategorieën:

1. Robuuste bibliotheek (vestigingen, ontmoetingsplekken)
2. Bijdragen aan de geletterde samenleving (Jeugd en Educatie)
3. Participatie in de (digitale) samenleving (basisvaardigheden en Leven Lang Ontwikkelen)
4. Randvoorwaarden (organisatie, evaluatie, samenwerking, vrijwilligersbeleid....)

Eerst wordt ingegaan op waar de gemeente naar toe wil in haar beleid. Vervolgens wordt gekeken naar de verschillende diensten die BZOF aanbiedt aan de inwoners, wat de impact is van deze diensten en hoe BZOF deze verder wil ontwikkelen om haar impact te vergroten.

1. ROBUUSTE BIBLIOTHEEK

BZOF, een vitale schakel in de kennissamenleving

De opdracht voor BZOF is het leveren van een bijdrage aan de ontplooiing van het individu. De bibliotheek is een vitale schakel in een samenleving die het meer dan ooit van kennis en innovatie moet hebben. Ze is naast de school de enige instelling die garandeert dat iedereen toegang heeft tot informatie en bronnen om zichzelf te ontwikkelen. Decennia lang is drukwerk daarvan de belangrijkste drager geweest. In de toekomst gaat het om een veelheid aan soorten kennis en informatie. In databanken en elektronische boeken, op papier en in de hoofden van mensen. Mensen komen kennis halen en brengen. De bibliotheek is een knooppunt van allerlei vormen van kennis en informatie die op uiteenlopende manieren beschikbaar zijn en aan elkaar worden verbonden.

BZOF blijft actief invulling geven aan de vijf kernfuncties (lezen, leren, informeren, kunst & cultuur en ontmoeting en debat), en vult die op haar eigen manier in. De bibliotheek ontwikkelt zich tot een modern informatie knooppunt: Een centrale, dynamische ontmoetingsplaats, waar mensen komen om in een inspirerende omgeving kennis en vaardigheden op te doen.

Met deze fysieke bibliotheek biedt de bibliotheek meerwaarde op sociaal-cultureel vlak in de dorpen en draagt ze wezenlijk bij aan gemeenschapsvorming en cohesie.

Robuuste bibliotheek: een dynamische ontmoetingsplek

In een samenleving die individualiseert, biedt de bibliotheek bij uitstek een plaats voor ontmoeting in de dorpen. Bouwen aan kennis kan niet zonder sociaal-culturele plaatsen van samenkomst. Kennis komt steeds vaker tot stand in netwerk- en “mienskip” verband, op fysieke en virtuele plekken waar mensen bij elkaar komen, discussiëren, onderhandelen, leren en creëren. Aan alle mogelijkheden die digitale middelen steeds meer bieden, voegen bibliotheken essentiële waarden toe: een prettige en stimulerende omgeving om te leren of te lezen, onder de mensen te kunnen zijn, te ontsnappen aan de continue druk om “online te zijn” en een plek waar van alles wordt georganiseerd. Iedereen is er welkom en mensen komen er in aanraking met andere culturen, leefwijzen en achtergronden. Op die manier draagt de bibliotheek bij aan een constructieve, inclusieve samenleving, waarin ruimte bestaat voor verschillen.

De fysieke plek zorgt voor de lokale inbedding van de bibliotheek. Alleen al door er te zijn voor de leden van een gemeenschap, te voorzien in een plek waar zij elkaar kunnen ontmoeten en zich onderdeel kunnen voelen van die gemeenschap. En door het bieden van een podium aan lokale maatschappelijke en culturele organisaties, aansluitend bij de individuele behoeften en lokale aandachtsgebieden. Ook kan de bibliotheek mensen uitnodigen en stimuleren om zich te mengen in het lokale debat over zaken als lokale besluitvorming en gemeenschapskwesties, naast hun participatie via de digitale weg. Zo draagt de bibliotheek bij aan vorming van de lokale identiteit en actief burgerschap. Ze daagt uit verder te kijken en stimuleert betrokkenheid bij de maatschappij.

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)

De overheid heeft geld vrijgemaakt om in elke gemeente een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) open te hebben. Inwoners kunnen op dit moment terecht bij een IDO in de bibliotheek met vragen over digitale overheidsaanvragen, zoals de eenmalige energietoeslag of instellen van een QR code. Omdat de bibliotheek de plek is waar inwoners terecht kunnen voor het bijscholen in basisvaardigheden sluit het aanbod van de IDO aan bij de dienstverlening van de bibliotheek. Er ontstaat een ontmoetingsplek waar informatie toegankelijk wordt voor inwoners. De financiering van IDO wordt overgeheveld naar gemeente via een specifieke uitkering, op zijn vroegst midden 2023. Zodra er meer informatie beschikbaar is, gaat BZOF graag in gesprek met de gemeente over aanvullende financiering van het IDO. Op deze manier kunnen we de kwaliteit en continuïteit van de informatiepunten borgen.

Impact van de activiteiten

Activiteit	Output	Effect	Impact
Robuuste bibliotheek			
Vestigingen	Instandhouden van drie vestigingen. Ontmoetingsplek. Studieruimte.	Tegengaan van eenzaamheid. Bevordering sociale contacten	Inwoners nemen deel aan de (lokale) samenleving en

	Thuisbezoek voor wie niet kan komen. Gebruik maken van boeken en technologie (computers)	Persoonlijke ontwikkeling. Informatieoverdracht	ervaren een grotere zelfredzaamheid. Inwoners krijgen toegang tot informatie.
Informatiepunten Digitale overheid	Informatieoverdracht over digitale aanvragen	Verbeterde toegang tot informatie en middelen om armoede voorkomen, verkleinen digitale kloof	Inwoners maken meer gebruik van overheidstoelagen, er zijn minder openstaande rekeningen (vroegsignalering).
Activiteiten/programmering	Lezingen, workshops over verschillende onderwerpen die leven in de lokale samenleving	Intensieve samenwerking met lokale organisaties Toegang tot informatie Bibliotheek is een centrale ontmoetingsplek	Connectie met de lokale samenleving Inwoners krijgen groter sociaal netwerk, hebben toegang tot informatie.

Wat wil BZOF ontwikkelen

BZOF wil laagdrempelige vestigingen voor iedereen: toegankelijk met een passend aanbod van activiteiten voor jong en oud. De vestigingen zijn ontmoetingsplekken met een duidelijk karakter; duidelijk wordt wie er komt, welke klantvragen er zijn en waar de kansen en mogelijkheden liggen (2022). In de vestigingen biedt BZOF ondersteuning voor wie dat wenst om te kunnen (blijven) participeren in de samenleving.

BZOF wil haar impact vergroten door:

- 1. Vestigingen (waaronder openingstijden) aan te laten sluiten bij behoefte en beschikbare formatie binnen de mogelijkheden van een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering;*
- 2. Visie op collectie verder te ontwikkelen in maatschappelijk collectioneren en meer dan drukwerk alleen (Leen een Fries), themacollecties, taalcollecties (taalcafé en DTH), lokale collecties.*
- 3. Informatiepunten Digitale Overheid uit te breiden in grote vestigingen*
- 4. Activiteiten uit te breiden, samenwerking met lokale omroep, gemeenteraden, museum, lokale aanbieders/samenwerkingen.*
- 5. In de vestigingen in gemeente Opsterland de Fryske taal een prominente plaats te geven. Door zowel een uitgebreide Fryske collectie, als ook extra activiteiten rondom het Frysk. Waar mogelijk en gevraagd gebruiken de bibliotheekmedewerkers de Fryske taal.*

2. BIJDRAGEN AAN DE GELETTERDE SAMENLEVING

Jeugd, Onderwijs en Volwassenen: Lezen is de basis

De primaire taak van de bibliotheek begint bij geletterdheid in brede zin. Lezen is de basis voor het verwerven van kennis, het stimuleert de verbeeldingskracht en creativiteit. Dat is eens te meer van belang in een samenleving die zich heeft ontwikkeld tot een informatiesamenleving.

Ondersteuning van leesbevordering en promotie van de lees- en literaire cultuur behoort daarom ook in de toekomst tot het hart van de dienstverlening van de openbare bibliotheek.

De bibliotheek inspireert en stimuleert lezers en potentiële lezers, verrast hen met en gidst hen naar het aanbod van boeken en verhalen. Ze is de vanzelfsprekende professionele partner van het onderwijs voor de jeugd. De bijdrage die de bibliotheek levert aan de preventie van laaggeletterdheid valt onder participatie in de (digitale) samenleving.

Samenwerking met peuteropvang, kinderopvang en consultatiebureaus

Zo vroeg mogelijk beginnen met voorlezen en de interesse voor boekjes opwekken bij baby's stimuleert de taalontwikkeling en verbetert de woordenschat van kinderen. Hierdoor kan het kind een betere start maken in het basisonderwijs.

In de voor- en voerschoolse periode van kinderen doet Opsterland mee aan het project Boekstart en wordt de Leescoach ingezet. Met deze aanpak wordt de taalontwikkeling in de leeftijd 0-4 jaar spelenderwijs gestimuleerd via voorlezen.

Het resultaat van dit beleid is een grotere taalvaardigheid, een grotere woordenschat en een betere sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling van jonge kinderen.

De Bibliotheek op School (dBoS)

In Opsterland doen nagenoeg alle scholen mee aan het project dBos. 98% van de

basisschoolleerlingen heeft daardoor direct toegang tot de lees- leermiddelen van de BZOF.

Met deze aanpak werken bibliotheken, scholen en de gemeente op strategisch niveau structureel samen aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen en jongeren. Het doel is een aantoonbare kwaliteitsverbetering van het onderwijs en het stimuleren van meer lezen, op school en thuis. Conclusie mag zijn, dat de leesresultaten en indirect de scores van de verschillende gebruikte eindtoetsen hierdoor zijn verbeterd.

Het project dBos zal in de komende jaren omgezet worden naar een programma waarbinnen verschillende trajecten aangeboden worden. Waaronder het traject 'Effectief leesonderwijs'. Vanwege de goede resultaten zullen elk jaar enkele nieuwe scholen hiermee van start gaan. We verwachten dat de komende jaren alle scholen fasegewijs gebruik maken van de Bibliotheek op School in combinatie met het traject effectief leesonderwijs.

Impact van de activiteiten

Activiteit	Output	Effect	Impact
Bijdragen aan de geletterde samenleving			
Leescoach, voorlezen 0-4 jaar, boekstart	Verbeteren taal- en leesvaardigheid in voerschoolse periode	Grotere woordenschat van kinderen bij start deelname aan basisonderwijs	Een grotere woordenschat bij kleuters bij aanvang basisschool en meer leesplezier. Een hogere toets-score voor taal, vergeleken met de scores van 2020.
dBoS (Primair Onderwijs) (effectief leesonderwijs, mediawijsheid en leesbevordering)	Alle basisschool kinderen gebruiken de Bieb op school. dBoS wordt ingezet als onderdeel van het vakkenpakket op de basisscholen	Voorkomen van taalachterstanden op de basisschoolleeftijd. Vergroten leesplezier. Leerkrachten leren van de leesconsulenten.	Basisschoolleerlingen scoren hoger op de toets begrijpend lezen bij het verlaten van de basisschool vergeleken met de scores van 2020. Er wordt meer gebruik gemaakt van de startcollectie.

		Invulling geven aan een taalrijke omgeving.	Leesplezier is vergroot, meer uitleen onder jeugd.
dBoS (Voortgezet onderwijs)	Vasthouden leesplezier bij jongeren	Jongeren lezen vaker en meer.	Voorkomen van laaggeletterdheid.
Pilot effectief leesonderwijs	Leesconsulent en leerkracht krijgen les in methodiek voor effectief leesonderwijs.	Leerkrachten en leesconsulenten geven passend leesonderwijs aan leerlingen van groepen zes. Zij vergroten hun leesbegrip en leesvaardigheid.	Verhoogde kennis onder de leerkrachten. Leerlingen ervaren meer leesplezier.

Wat wil BZOF ontwikkelen

BZOF herijkt haar educatieve dienstverlening, er komt een plan voor een stevige, doorgaande leerlijn van 0 tot 18 jarigen en werkt verder in met effectief leesonderwijs als onderdeel van dBoS met scholen en gemeente.

BZOF wil haar impact vergroten door middel van:

1. Doorontwikkeling dBoS (PO).
2. Doorontwikkeling dBoS (VO)
3. Boekstart voortzetten en indien mogelijk uitbreiden;
4. Pilot effectief leesonderwijs uitbouwen naar meer scholen als onderdeel van dBoS, in het kader van Taalrijke omgeving;
5. Actuele vaste collecties op scholen, in beheer door BZOF, ondersteunend aan de methode begrijpend lezen;
6. Doorgaande leerlijn met de wens om VVE-PO als geheel te mogen bedienen inclusief gezinsaanpak op laaggeletterdheid.

Basisvaardigheden

Een demografische schets geeft de volgende inzichten: in Opsterland zijn er relatief meer lager- en middelbaar opgeleiden (32%) dan in de rest van Nederland (28%). Het aantal laaggeletterden ligt met 13% net boven het landelijk gemiddelde. Ook boven het landelijk gemiddelde zitten het aantal VMBO-ers dat de school verlaat zonder diploma (13,1%). Daarnaast gaat de vergrijzing in de toekomst een steeds grotere rol spelen.

Het doel van het project Basisvaardigheden is om - samen met netwerkpartners - activiteiten te ontplooiën die erop gericht zijn om de inwoners in Opsterland mogelijkheden te bieden om zelfredzamer te worden.

Om in de hiervoor genoemde cijfers verandering te brengen, is het noodzakelijk om het bestaande aanbod te structureren, activiteiten te ontwikkelen, goed door te verwijzen en maatwerk te leveren. Het is van belang om de doelgroep goed te kennen en op basis van demografische kenmerken te segmenteren. Tevens worden er gesprekken met de partners in- en buiten de regio gevoerd om het netwerk te versterken.

Het begint bij een intensivering in het ophalen van de vraag en het verbeteren van de toegankelijkheid en zichtbaarheid van het bestaande aanbod. Deze inspanning draagt eraan bij dat alle inwoners zich kunnen ontwikkelen op een niveau dat minimaal nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en om te kunnen participeren in onze samenleving. Taal kan hierbij zowel een doel zijn als een middel. Dat kan per activiteit verschillen.

De BZOF zorgt voor een aanbod dat aansluit bij de belevingswereld van de verschillende doelgroepen, zoals laaggeletterden, nieuwkomers, burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarmee zijn deze activiteiten complementair aan en verbindend met de inzet voor laaggeletterdheid en de taalcoaches.

Laaggeletterdheid

Mensen die over onvoldoende basisvaardigheden beschikken om in onze maatschappij mee te kunnen doen, worden laaggeletterden genoemd. Deze doelgroep is doorgaans niet op zoek naar een taalles, maar heeft behoefte aan activiteiten die aansluiten of ondersteunen bij praktische zaken en de belevingswereld, zoals: leren werken met computer, rondkomen met een minimumloon, goed in je vel zitten, gezond koken met een klein budget e.a.

Voor de bestrijding van laaggeletterdheid voert de Bibliotheek samen met Friesland College het Digi-Taalhuis uit.

We willen graag het gesprek aangaan met de bibliotheek over hoe zij hun aandeel in de bestrijding van laaggeletterdheid zien voor de komende jaren.

Taalcafé en taalcoaches

De gemeente wil de ondersteuning van statushouders intensiveren.

Het gaat dan zowel om de inzet van vrijwilligers die statushouders helpen met huisvesting en met regelingen, als voor bijvoorbeeld de taalcoaches. De BZOF zien wij als meest geschikte locaties voor de taalcafé's. Immers de bibliotheek heeft de benodigde lees- en leermiddelen en de toegeruste locaties voor ontmoeting en integratie in de (lokale) samenleving. Samenwerking tussen BZOF en Code Hans is daarom noodzakelijk.

Toegang tot informatie

Naast lezen is digitale vaardigheid een basisvaardigheid voor deelname aan de samenleving en het kunnen verwerven en uitwisselen van kennis. Het gaat hierbij zowel om de omgang met techniek, als ook om de juiste omgang met en interpretatie van informatie.

In deze steeds complexere, informatierijke wereld wordt het voor mensen lastiger om hun weg te vinden. De bibliotheek zorgt ook in de komende jaren voor laagdrempelige toegang tot informatie, want informatie is nog niet altijd en overal en voor iedereen beschikbaar.

Niet alle informatie is gedigitaliseerd en wat digitaal beschikbaar is, is niet per definitie gratis voor iedereen toegankelijk. Zo biedt de bibliotheek met Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) hulp bij digitale vragen en verwijst door bij vragen van burgers naar de desbetreffende instanties. Daarnaast zal ook in 2025 niet iedereen over de nieuwste apparatuur kunnen beschikken om informatie te kunnen raadplegen. Bibliotheken zijn experts in het vinden en verbinden van informatie en in informatieoverdracht. Om mensen te ondersteunen in een wereld van overdaad aan informatie, te inspireren en te verrassen met nieuwe perspectieven, moet de bibliotheek zijn rol als betrouwbare adviseur en vindplek opnieuw inrichten.

Impact van de activiteiten

Activiteit	Output	Effect	Impact
Participatie in de (digitale) samenleving			
Taalcoaches	Een-op-een en groep coaching voor taalbevordering van volwassenen en statushouders, informeel taalonderwijs	Begeleiding van statushouders tijdens inburgering, vergroten van sociaal netwerk en Nederlandse taalbevordering.	Deelnemers worden meer onderdeel van de lokale gemeenschap, ervaren meer zelfredzaamheid.
Basisvaardigheden - Laaggeletterdheid	Doorgaande lijn rond taalonderwijs structureren en verbeteren (van DTH tot individuele taalcoach)	Voorkomen van laaggeletterdheid, bevorderen van zelfredzaamheid en toegang verschaffen tot informatie en sociale contacten.	Inwoners nemen deel aan de (lokale) samenleving en ervaren een grotere zelfredzaamheid.
Basisvaardigheden - cijfers	Organiseren van workshops rondom gecijferdheid	Inwoners leren budgetteren, internetbankieren ed.	Inwoners bouwen minder schulden op
Basisvaardigheden - digitaal	Inwoners leren digitale vaardigheden	Inwoners worden zelfredzaam, kunnen overheids- en	Inwoners maken meer gebruik van digitale aanvragen,

	middels kortlopende cursussen.	gezondheidsinformatie opzoeken en digitale sociale contacten onderhouden.	ervaren meer zelfredzaamheid
--	--------------------------------	---	------------------------------

Wat wil BZOF ontwikkelen

BZOF wil een groter bereik onder volwassenen zoals laaggeletterden. De bibliotheek is een plaats waar de inwoners terecht kunnen voor informatie, om te leren over basisvaardigheden. Inwoners weten de bibliotheek te vinden en dit zorgt voor (digitale) inclusie.

BZOF wil haar impact vergroten door middel van:

- 1. Doorontwikkeling Basisvaardigheden - taal, de mogelijkheden voor (in)formeel taalonderwijs structureren en verbeteren (van DTH tot individuele taalcoach)*
- 2. Doorontwikkeling basisvaardigheden - cijfers, met verschillende workshops op het gebied van gecijferdheid (eerste start i.s.m. Rabobank);*
- 3. Doorontwikkeling basisvaardigheden - digitaal, het aanbod voor het digitaal cursusaanbod (zoals digi-vitaler) vergroten en meer vrijwilligers werven en trainen die hierbij kunnen helpen.;*
- 4. Bij de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) samenwerking met vrijwilligers en partnerorganisaties uitbreiden;*
- 5. Activiteiten ontwikkelen bij de ontmoetingstafel rond thema's als budgetteren, gezondheid en actualiteit.*
- 6. Het netwerk uitbreiden en samenwerkingen aangaan in het sociale domein, zoals met Code Hans.*
- 7. De bibliotheek is gastvrij en toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente, ongeacht afkomst, herkomst, ras, geslacht, geloof of leeftijd. In de aanstaande jaren wil BZOF nog meer aandacht voor bewustwording over inclusiviteit, om meer groepen in de samenleving aan te spreken en zich thuis te laten voelen in de bibliotheek.*

3. EEN LEVEN LANG ONTWIKKELEN

Stimulerende leeromgeving

Voor mensen die het formele onderwijs hebben verlaten en zich in de loop van hun leven verder willen ontwikkelen, is de bibliotheek een plaats voor persoonlijke ontwikkeling.

De nieuwe manieren waarop mensen zich organiseren, waarop ze produceren, leren en innoveren, vraagt daarbij van de bibliotheek dat ze zich ook richt op het ontwikkelen van andere belangrijke vaardigheden die de 21ste eeuw, meer dan ooit, van mensen vraagt.

Vaardigheden als samenwerken, creativiteit, communiceren, problemen oplossen en kritisch denken. Door het bieden van een stimulerende omgeving biedt ze een platform waar mensen kunnen samenkomen, kennis kunnen delen en deze vaardigheden kunnen verwerven.

Daarnaast speelt de bibliotheek een uitnodigende en gidsende rol. De bibliotheek daagt uit tot verdieping, verbreding, zelfstudie en zelfontplooiing en gidst mensen naar aanbieders van opleidingen, cursussen of workshops.

De bibliotheek is daarbij niet alleen gericht op het verkleinen van achterstanden, maar ook op het verder ontwikkelen van talent. De bibliotheek is er voor alle Nederlanders.

Impact van de activiteiten

Activiteit	Output	Effect	Impact
Leven lang ontwikkelen			
Makerlab	Aanbod van technologie op vestiging, vergroten van creativiteit en technische affiniteit	Persoonlijke ontwikkeling van vrijwilligers en scholieren door het leren van nieuwe techniek en samenwerken.	Meer scholieren kiezen voor een technische opleiding.
Good habitz	Leden van bibliotheek maken gebruik van online cursusaanbod	Persoonlijke ontwikkeling, leren nieuwe vaardigheden	Inwoners ervaren meer persoonlijke groei.

Wat wil BZOF ontwikkelen

BZOF wil haar impact vergroten door middel van:

1. *Mogelijk uitbreiden van Makerlab met een nieuwe insteek van leren onder jeugd en volwassenen.*
2. *Aansluiten bij de lokale gemeenschap*

4. RANDVOORWAARDEN

Om de verschillende diensten aan te kunnen blijven bieden zijn er randvoorwaarden waar BZOF aandacht voor heeft.

Netwerksamenwerking

BZOF zet zich in om het relatiebeheer te bestendigen voor de aankomende jaren. De bibliotheek faciliteert in samenwerkingen met partners in het netwerk door te voorzien in ruimtes in vestigingen, trainingen in de bibliotheek en een duidelijke gesprekspartner te zijn in ketenoverleg.

Vrijwilligersbeleid

In de verschillende samenwerkingen en activiteiten, zoals met taalcoaches, werkt BZOF samen met vrijwilligers. Hier hoort een duidelijk vrijwilligersbeleid, met een heldere positie van de vrijwilliger en een gedegen begeleiding. Er is een vrijwilligers coördinator aangesteld door BZOF die hier richting aan geeft en met wie samenwerkingsorganisaties kunnen overleggen. In Opsterland geeft Code Hans (welzijnsinstelling) uitvoering aan deze doorontwikkeling met onder andere: een vrijwilligersovereenkomst, een VOG, matchingsgesprekken vooraf, tussentijdse evaluaties, scholing en voorlichting, periodieke bijeenkomsten, een reële (onkosten)vergoeding, achtervang voor als het ingewikkeld wordt en af en toe een attentie en een leuke activiteit.

Evalueren en monitoren

BZOF maakt zoveel mogelijk gebruik van bestaande monitoringsinstrumenten, vanuit Koninklijke Bibliotheek zijn hier verschillende instrumenten voor ontwikkeld. Zo registreert BZOF de vragen die vanuit IDO komen, en worden onderwijsinstellingen gevraagd naar hun ervaring met dBOS. BZOF heeft de voorkeur om in een regelmatige ketenoverleg op verschillende onderwerpen tussentijds te evalueren hoe de samenwerking verloopt en of de gewenste impact wordt behaald.

5. WAT MAG HET KOSTEN?

De hiervoor geschetste activiteiten moeten gefinancierd worden.

De kosten en de verdeling daarvan hebben we in onderstaande tabel samengevat.

Activiteit	Gemeente Opsterland	BZOF
Robuuste bibliotheek		
Algemene Subsidie Gemeente	572.184,00 ¹⁾	52.2759,00
Huisvesting (Gorredijk, Beetsterzwaag, Ureterp)		125.140,00
Personeel		493.834,00 ²⁾
Overige (automatisering, collectie, bestuur en afschrijvingen)		237.118,00
Activiteiten/programmering		
Bijdrage aan de geletterde samenleving		
Leescoach, voorlezen 0-4 jaar, boekstart	8.000,00	8.000,00
dBoS (Primair Onderwijs)	19.770,00	
Specifieke bijdrage gemeente		
dBoS (Primair Onderwijs)		49.425,00
Algemene subsidie Bibliotheek		
Participatie in de (digitale) samenleving		
Taalcoaches/taalcafé in samenwerking met Code Hans	38.200,00	³⁾
Aanjager laaggeletterdheid	17.500,00	
Informatiepunten Digitale overheid	⁴⁾	14.896,00
Leven lang ontwikkelen		
Makerlab		0
Good habitz		

- 1 : Dit is het huidige totaalbudget zoals dat in de gemeentebegroting 2023 staat. De uitsplitsing naar de verschillende doelen/activiteiten staat in de kolom BZOF.
- 2 : Dit zijn alle personeelskosten, inclusief leesconsulenten voor de leesbevorderingsactiviteiten van jeugd en onderwijs.
- 3 : BZOF faciliteert Code Hans met verschillende onderdelen die onder 'robuste bibliotheek' vallen, denk aan huisvesting en personeel. De gemeente heeft een overeenkomst met Code Hans. De kosten daarvan staan in de gemeente-kolom.
- 4 : De bijdrage van het rijk voor IDO ontvangt de BZOF in 2023, daarna komt er een specifieke uitkering voor IDO richting gemeente.